
Neljas ümarlaud keskendus põlevkivi kasutamise arengukavale

20. novembril toimunud neljas põlevkiviteemaline ümarlauakohtumine keskendus põlevkivi kasutamise arengukava esimesele tööversioonile, üheks aruteluteemaks oli kaevandatava aastakoguse määramine.

Akadeemik Anto Raukase juhtimisel valminud põlevkivi kasutamise riikliku arengukava esimene tööversioon käsitleb nii energeetikaga seotud varem koostatud kavasad kui ka pakub välja lahendusi edaspidiseks põlevkivi kasutamiseks ja kaevandamiseks. Näiteks on kava koostav töögrupp pakkunud, et uusi kaevandamislubasid enne olemasolevate kaevevarude ammendamist välja ei anta ehk uusi kaevandusi ja karjääre ei rajata. Kuni aastani 2015 on aga soovitus põlevkivi kaevandada mitte üle 20 miljoni tonni aastas, seejärel peaksid kaevandamismahud järk-järgult langema, suurenema peab hakkama taastuenergia osa.

Ümarlaura liikmed tegid ettepaneku kaaluda võimalust riiklikult veelgi piirata aastast kaevandamismahtu, suurendada põlevkivi kaevandamisõiguse tasu, kiirendada alternatiivsete elektritootmisvõimsuste rajamist, algatada diskussioon nii Eesti energiamajanduse tuleviku kui ka Ida-Virumaa majanduslike ning sotsiaalsete küsimuste lahendamiseks juhul, kui põlevkivi kaevandamine peaks lõpetatama.

“Paljud neist ettepanekutest on juba põlevkivi kasutamise arengukava tööversioonis kirjas,” ütles ümarlaura juht, Keskkonnaministeeriumi abiminister Olavi Tammemäe. Samas ta juhtis tähelepanu sellele, et praegu koostatav põlevkivi kasutamise arengukava lähtub Riigikogus 2004. aastal heaks kiidetud kütuse- ja energiamajanduse pikaajalisest riiklikust arengukavast. “Selle Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis ette valmistatud dokumendi kohaselt baseerub Eesti energeetiline ressurss kuni aastani 2015 peamiselt põlevkivienergial,” toonitas Tammemäe. “Seega peaks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumist tulema ka seisukoht põlevkivi kaevandamismahtude osas.”

Diskussioonid põlevkivi kasutamise riikliku arengukava ümber on näidanud, et kogu Eesti energiasektori küsimused vajavad uut lähenemist, näiteks on senine Vabariigi Valitsuses kinnitatud elektrimajanduse arengukava aastani 2015 Eesti Energiale juba praegu kitsaks jäänud. “Keskkonnaministeeriumi eestvedamisel koostatav põlevkivi kasutamise kava ei saa pakkuda lahendusi kogu Eesti energiamajanduse arendamiseks, need lahendused peavad tulema Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumist,” ütles Tammemäe.

Põlevkivi kasutamise riikliku arengukava koostamise algatas Vabariigi Valitsus tänavu suvel. Arengukava valitsusele esitamise tähtaeg on 2007. aasta 1. mai. Keskkonnaminister Rein Randver peab vajalikuks, et parima ja kõigi huvigruppide soove tasakaalustava otsuse tegemiseks ütleks oma sõna sekka ka Riigikogu.

Lisainfo:

Rein Raudsep,

Keskkonnaministeeriumi keskkonnakorralduse ja -tehnoloogia osakonna juhataja

626 2971

Agnes Jürgens,
Keskkonnaministeeriumi avalike suhete osakonna nõuniku kt
626 2811

Taustainfo:

Väljavõtteid põlevkivi kasutamise riikliku arengukava esimeses versioonis esitatud ettepanekutest:

- Aastatel 2007-2015 kasutada põlevkivi valdavalt elektrienergia tootmiseks, piiratud mahu põlevkiviõliks, -gaasiks ja keemiatoodeteks ning kodumaise tsemenditootmise vajadusteks.
- Põlevkivivaru säästlikuks kasutamiseks sätestada kaevandamise piiriks kuni 20 mln tonni aastas; leida võimalusi mahu vähendamiseks.
- Leida energiasektori ümberkorraldamiseks alternatiive ja rakendada meetmeid varustuskindlust tagavate hajutatute elektritootmisvõimsuste rajamiseks.
- Üle vaadata põlevkivi hinnakujundus, taastada kvaliteedipõhised hinnaskaalad, lisada hinnale kaevandamisega ja kasutamise kaasnavaid väliskulusid. Aastast 2009 tõsta nii loodusvarade kasutamise kui ka heitmete tasumäärasid.
- Uusi lubasid ei tohiks välja anda enne olemasolevate kaevanduste varude ammendamist.
- Kaevandamist riiklikult tõhusamalt suunata, nt anda kaevandamisõigus ettevõttele, kes rakendab keskkonnanõuetekohsaid tehnoloogiaid ja paremaid meetmeid alade keskkonna parendamiseks.
- Kasutada vaid neid tehnoloogiaid, millega saab töödelda ka madala kütteväärtusega kaevist.
- Täiendavaid lubasid põlevkiviõli tootmise laiendamiseks ei tohi anda enne, kui põlevkiviõli väärtustamiseks on tehtud uuringud ja katsed; kaaluda Eestisse põlevkiviõli rafineerimistehase rajamist.
- Põlevkivi kasutamise kaasnavaid sotsiaalsete pingete leevendamiseks tagada kinnistuomanikele tekitatud kahjude senisest õiglasem kompenseerimine.
- Vabariigi Valitsusel ja Riigikogul langetada strateegiline otsus, milliseid alternatiivseid energiaallikaid hakata kasutama. Otsuse langetamisse kaasata nii erapooletud välisekspertid kui ka avalikkus.

(Vt ka www.envir.ee)

Ümarlaura juhataja: Olavi Tammemäe, Keskkonnaministeeriumi abiminister.

Liikmed:

Harry Liiv, Keskkonnaministeeriumi asekancler,
Agu Värimäe, Ida-Virumaa Keskkonnateenistuse juhataja kt,
Peep Vassiljev, Lääne-Viru Omavalitsuste Liit, Sõmeru vallavanem,
Veljo Kingsepp, Ida-Viru Omavalitsuste Liit, Mäetaguse Vallavolikogu esimees,
Elmu Koppelman, Tapa Gümnaasiumi direktor,
Rainer Nõlvak, Eesti Roheline Liikumine,
Toomas Trapido, Eestimaa Looduse Fondi säästva arengu valdkonna juht,
Juhan Telgmaa, Eesti Looduskaitse Seltsi esimees,
Lauri-Indrek Tummeleht, Eesti Keskkonnauhenduste Koja koordinaator,
Eha Reitelmann, Eesti Naisteühenduste ümarlaura peasekretär,
Taimi Parve, Rakvere Linnavolikogu liige,

Raivo Heinmets, Viru-Nigula vallavanem,
Teet Koitjärv, Tapa abivallavanem,
Lembit Saart, Tamsalu valla keskkonnaspetsialist,
Andrea Eiche, Sonda vallavanem,
Aivar Surva, Mäetaguse vallavanem,
Veikko Luhalaid, Vaivara vallavanem,
Juhan Aare, Eesti Kultuurfilm OÜ juhataja,
Ago Silde, Ida-Viru maavanem,
Tõnis Meriste, AS Eesti Energia keskkonnajuht

20. novembril olid kohal:

Olavi Tammemäe
Agu Värimäe
Tõnis Meriste
Andrea Eiche
Taimi Parve
Lembit Saart
Elmu Koppelmann
Toomas Trapido
Juhan Telgmaa
Rainer Nõlvak